

— Μὰ τὸν Ὀδίνον! ἐφιθύρυσεν ἐν τῇ πατρίῳ γλώσση, ὅποσον εὐτελεῖς θυσίας προσφέρουσιν οἱ χριστιανοὶ εἰς τοὺς θεοὺς των!

Τὶ λέγεις, Οὐλβία; ἠρώτησεν αὐτὴν ἀποτόμως ὁ Οὐκίγκος.

— Τίποτε, αὐθέντα, ἀπεκρίθη ταπεινῶς· λέγω μόνον ὅτι εὐρέθη, ἐπὶ τέλους, σύζυγος διὰ τὸν Ὀλαφ σου!

Ὁ εὐγενὴς νεανίσκος, τοῦ ὁποίου τὰ ἀφελές, τὸ γενναῖον καὶ ἀπτόητον πνεῦμα κατεφαίνοντο ἤδη, ἐρρίφθη πρὸς τὴν Ἑρμελίνδην, καὶ τὸν λαίμον αὐτῆς διὰ τῶν βραχιόνων του περιβαλὼν ἀπέμασσε τὰ δάκρυά της, καὶ ἐνεθάρρυνεν αὐτὴν διὰ τῶν παιδικῶν του θωπειῶν.

Ἡ δὲ νεάνις οὐδὲ λέξιν μὲν τῆς γλώσσης τοῦ Βορρά ἐνόει, ἀλλ' ἡ φωνὴ τὴν ὁποίαν ἤκουσεν, ἦτο ἀρμονικὴ καὶ θωπευτικὴ. Παρετῆρει λοιπὸν ὅλως ἐκπεπληγμένη τὸ νεαρὸν καὶ ὠραῖον πρόσωτον τὸ κεκλιμένον ἐπ' αὐτῆς. Θωπεύουσα δὲ διὰ τῶν δακτύλων τὴν πυκνὴν καὶ ξανθὴν τοῦ Ὀλαφ κόμην, καὶ πρὸς τινὰ τῶν μελάνων αὐτῆς βοστρύχων παρομοιοῦσα αὐτὴν, ἤρξατο γελῶσα. Εἶτα αἰσθανομένη ἑαυτὴν, ἀσφαλῆ περιεπτύχθη καὶ ἠεπάσθη τὸν μικρὸν ἐραστήν. Ὁ δ' Ὀλαφ γαυριῶν ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ ἔλαβε τὴν χεῖρα τῆς μικρᾶς κόρης, καὶ περιῆλθε μετ' αὐτῆς τὴν αἰθουσαν ἐν μέσῳ τῶν μειδιημάτων καὶ τῶν περιφρονητικῶν τῆς ὁμηγύρευς λόγων.

Ὅταν τὰ δύο παιδία ἐπλησίασαν τῷ δεσπότῃ Ἀβεϋράνω, ἡ Ἑρμελίνδην ὠπισθοδρόμησε, καὶ ἐκλινε κλαίουσα εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ νεαροῦ αὐτῆς προστάτου. Ὁ ἱππότης Λόης ἦν γνωστὸς ἐπὶ τῇ ὑπεροφίᾳ μᾶλλον καὶ τῷ σκληρῷ τοῦ χαρακτῆρος, ἢ ἐπὶ τῇ πατρικῇ αὐτοῦ φιλοστοργίᾳ. Ἡ φρίκη δ' ἦν ἐνέπνεε τῷ τέκνῳ, αὐτὴ καὶ μόνη ἤρκει νὰ καταδείξῃ τὴν σκληρότητα αὐτοῦ.

Τεθορυβημένος λοιπὸν καὶ ἐν δεινῇ θέσει ὢν, ἐστύρωσε τὰς χεῖρας καὶ προσεπάθητε νὰ ὑποκρύψῃ, ὥς οἶόν τε, τὴν ὀργὴν του ὑπὸ φιλόφροντι ἦθος· πλὴν ἀλλ' ὁμως ἡ φωνὴ αὐτοῦ, ἀγνοῶ ὁποίαν ἐδήλου ἀγανάκτησιν, ὅταν ἀπετάθη πρὸς τὸν ξένον.

— Ὑάρλε Ὑαλμάρε, ἰδοὺ καὶ ἡ νεωτάτη τῶν θυγατέρων μου ἡ ὁποία καταισχύνει τὴν γενεάν της παρουσιαζομένη ἐνταῦθα οὕτω μικροπρεπῶς. Εἴτε ὁ Θεός, εἴτε σὺ λάβῃς αὐτὴν ὀλίγον μοὶ μέλει! εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως θὰ εἶμαι ἀπηλλαγμένος τοῦ ὀχληροῦ αὐτοῦ πλάσματος.

Ἐν τούτοις ὁ ἄνθρωπος τοῦ Βορρά παρετῆρει τὴν ἀδύνατον καὶ ἔντρομον κόρην, ἥτις ἐξηκολούθει περιβάλλουσα τὸν Ὀλαφ διὰ τῶν μικρῶν της βραχιόνων. Ἴσως ἡ ἀγάπη τοῦ υἱοῦ του πρὸς τὴν Ἑρμελίνδην ἐνέπνευσεν οἶκτον τῷ Οὐκίγκῳ. Ἴσως ἡ ἱκετευτικὴ καὶ θλιβερὰ ἔκφρασις τοῦ τέκνου ὑπέμνησεν αὐτῷ ἑτέρους ὀφθαλμούς, οἵτινες ἐθρήνηταν πάλαι ποτὲ τὰς πικρίας ζωῆς ἀτερπούς. Ὅποταν ὁ Ὑάρλος παρετῆρει τὴν Ἑρμελίνδην, πάντοτε διέλαμπεν ἐπὶ τοῦ προσώπου του στοργή τις πρὸς αὐτήν. Ἡ δὲ παῖς ἐνόησε τοῦτο, καὶ δὲν ἔτρεμε πλέον, ὅταν ἤγχεον αὐτὴν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ πατρός.

Ὁ Ὑαλμάρος, ἀμφιρρέπων ἔτι, ἀπετάθη πρὸς τὴν τροφόν, ἥτις ἐκάθητο ὀπισθεν του θεωροῦσα πάσας τὰς κινήσεις τοῦ Ὀλαφ.

(Ἐπεταὶ συνέχεια).

ΘΕΑΤΡΟΝ ΑΘΗΝΩΝ.

Ὑποσχεθέντες ἐν τῷ τελευταίῳ ἡμῶν φύλλῳ νὰ πραγματευθῶμεν ἐκτενῶς περὶ τοῦ παρ' ἡμῖν θεάτρου, ἐκπληροῦμεν σήμερον τὴν ὑπόσχασίν μας.

Πολλοὶ πρὸ ἡμερῶν ἐπραγματεύθησαν ὑπὸ γενικὴν ἐποψιν τὰς ἐκ τῆς σκηνῆς ποριζομένας ὠφελείας. Εἶναι ἀλήθεια ἀναμφίλεκτος ὅτι τὸ θέατρον καλῶς διευθυνόμενον καθίσταται ἡθικὸν τῆς κοινωνίας ἐκπαιδευτήριον, μείζονας ἐπιφέρει καρποὺς ἢ τὰ διάφορα διδασκαλεῖα, καθόσον εἰς ταῦτα μὲν φοιτῶσιν ἀνήλικες παῖδες, εἰς ἐκεῖνο δὲ, μορφωμένοι νόες, ἀντιλαμβάνόμενοι ἐμβριθῶς τῆς ἀπὸ τῆς σκηνῆς διδασκαλίας. Ἀλλ' ἐξετάζοντες ὑπὸ μερικωτέραν ἐποψιν τὸ ζήτημα καθόσον ἀφορᾷ τὸ ἡμέτερον ἔθνος ἰδίως, λέγομεν ἀδιστακτικῶς ὅτι πλεῖστα καὶ μεγάλα ὠφέλη δύναται νὰ ἐκφέρῃ παρ' ἡμῖν ἡ σκηνή. Τὸ δράμα παρίστησι τὴν κοινωνίαν ὁποία τις ὤφειλεν εἶναι στηλητεῦον τὴν κακίαν καὶ ἐξαῖρον τὴν ἀρετὴν, ὁ δὲ τοῦ δράματος ἀκροώμενος λαὸς διαπλάσσει ὥς ὑπὸ ἐκμαγείου ἐπὶ τὰ βελτίῳ τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ. Ὅπως ὁμως λυσιτελέστερον ἐπιτευχθῇ ὁ ἀγαθὸς τοῦ δράματος σκοπός, εἶναι ἀνάγκη καταβολῆς μεγίστων θυσιῶν ἐκ μέρους τῶν διευθυνόντων τὴν σκηνὴν καὶ τῶν δρώντων ἐν αὐτῇ προσώπων. Ἡ ἐπιμελὴς τῶν παριστανομένων ὑποθέσεων ἐκλογὴ καὶ ἐπιτυχὴς ἐκτέλε-

σις αὐτῶν παρὰ τῶν ἡθοποιῶν, εἰσὶ δύο κυριωδέστατα συστατικά τῆς ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ ἔθνους προαγωγῆς τοῦ θεάτρου. Ἀνπούμεθα μὴ δυνάμενοι νὰ ὁμολογήσωμεν σήμερον ὅτι τὰ δύο ταῦτα ὑπάρχουσι παρ' ἡμῖν.

Μετ' ἐθνικῆς βεβαίως ὑπερηφανίας εἶδομεν ἀναβιβαζόμενα ἐπὶ τοῦ θεάτρου μας τὴν Μερόπην, τὴν Μαρίαν Δοξαπατρή, Τελευταῖον Κόμητα τῶν Σαλώνων, διότι τὰ δράματα ταῦτα ἀναμνησκουσιν ἡμῖν τὰς ταλαιπωρίας τοῦ ἔθνους μας καὶ τὴν ἐν μέσῳ αὐτῶν ἀκράδαντον τῶν προγόνων μας ἀρετήν. Πρὸς δὲ, τὰ ἔργα ταῦτα εἰσὶν ἔργα ἑλληνικῶν καλῶν, διὰ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν σκηνὴν γρηφέντα, κοσμοῦντα τὴν νεωτέραν φιλολογίαν μας καὶ ὑπεκκαίοντα τὸν εὐγενῆ πρὸς τὰς τοιαύτας συγγραφὰς ζῆλον τῶν συγχρόνων. Μετ' εὐχαρίστησιν βεβαίως εἶδομεν παίζομένας τὰς κωμωδίας Ταρτοῦφον, Ἐξηνταβελάνην, καὶ Πρὸς τὸ θεαθῆναι, καὶ τὰ δράματα οἱ Δύο Λοχαὶ καὶ ὁ Χαρτοπαίκτης, διότι ἅπαντα ταῦτα σωτηρίαν ἐπαγοῦνται τὴν ὠφέλειαν, ἅτε δὴ στηλητεύοντα τὰ χαμαίζηλα καὶ ψυχορρόρα τοῦ ἀνθρώπου πάθη· ἀλλὰ τί νὰ εἰπωμεν περὶ τῆς Λουκρητίας Βοργίας καὶ τῆς Ξενοδόχου τοῦ Γολδόνη; Καὶ τὸ δράμα καὶ ἡ κωμωδία εἰσὶν ἴσως ἀριστουργήματα φαντασίας καὶ εὐφυΐας, ἀλλ' ἐρωτῶμεν τὴν διευθύνουσαν τὰς παραστάσεις καὶ ἐκλέγουσαν τὰ παριστανόμενα ἐπιτροπὴν, ἥσαν κατὰλληλα τὰ προμνημονευθέντα ὅπως διδάχθωσιν ἀπὸ σκηνῆς; Εἶναι τάχα ἀνάγκη νὰ διαφωτίσωμεν τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν περὶ τῶν φραγκικῶν ἀσχημιῶν τοῦ μεσαιῶνος καὶ τοῦ ῥυπαροῦ τῆς Λουκρητίας Βοργίας βίου; Ἐρωτῶμεν τὴν ἐπιτροπὴν ὅπως τι δύναται νὰ διδάξῃ ἠθικὸν ἢ Ξενοδόχος τοῦ Γολδόνη; Ἄς ἐπιστήσῃσι λοιπὸν τὴν προσοχὴν των οἱ ἀναλαβόντες τὰ σοβαρὰ καθήκοντα τῆς διευθύνσεως τοῦ θεάτρου ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν παριστανόμενων δραμάτων καὶ κωμωδιῶν, μὴ ἀναβιβαζόντες ἐπὶ σκηνῆς ἢ ὅσας καὶ ὅσα ἐπαγγέλλονται τὴν ἀνύψωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ φρονήματος καὶ τὴν μόρφωσιν τῶν καθ' ἡμᾶς ἡθῶν καὶ ἀπορρίπτοντες πᾶν τὸ κακὸ ἥθεος καὶ ἄσκοπον.

Εἰς τὴν Ἑλληνοδραματικὴν μας ἐταιρίαν πολλοὺς ἔχομεν ν' ἀπονείμωμεν ἐπαίνους καὶ ὀλίγας συμβουλὰς, ὥς πιστεύωμεν ὅτι θέλει λάβει ὑπ' ὄψιν. Αἱ κυραὶ Σ. Ταβουλάρη, Σούτσα καὶ Χέλμη, οἱ κ.κ. Δ. καὶ Σ. Ταβουλάρης, Σούτσας, Τασσόγλους, Σύσιφος καὶ Χέλμης εἰσὶν ἀναντιρρήτως κάλλιστοι ἡθοποιοὶ, ἐπισύροντες τὰς χειροκροτήσεις τῶν θεατῶν, πλεῖστοι δ' ἐξ αὐτῶν

ἐγκατέλιπον τὰς ὠραιότερας ἀναμνήσεις ἐν τοῖς θεάτροις τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς Ἀλεξανδρείας, τῆς Σμύρνης καὶ ἀλλαχοῦ, εἰς ἅπαντας ὅμως συνιστῶμεν ὀλιγωτέραν φιλαυτίαν καὶ πλειότεραν αὐταπάρνησιν περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν προσώπων, διότι μετὰ λύπης παρατηρήσαμεν ὅτι παραστάσεις τινὲς ἀπέτυχον κατὰ μέγα μέρος ἔνεκα τῆς κακῆς διανομῆς τῶν προωπῶν. Τοῦτο ἰδίως συνέβη κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς παραστάσεως τοῦ τελευταίου κόμητος τῶν Σαλώνων· μέρη πρωταγωνιστῶν σχεδὸν ἐδόθησαν εἰς πρόσωπα ὅλως ἀνίκανα πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῶν. Ὁ τελευταῖος Κόμης τῶν Σαλώνων, ἐπαινεθεὶς κατὰ τὸν Βουτσίναϊον διαγωνισμὸν τοῦ παρόντος ἔτους εἶναι δράμα ὑποσχόμενον πλήρη ἐπιτυχίαν ἐπὶ σκηνῆς, ἐὰν ἀσκήντοί τινες ἐπενεχθῶσι τροποποιήσεις. Περὶ τοῦ ἔργου τούτου φιλολογικῶς ἐξετάζομένου θέλομεν διαλάβει ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ, ἀλλὰ περὶ θεάτρου ἤδη ὁμιλοῦντες λέγομεν πεποισθῶτας ὅτι ἡ ἀτελής κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἐπιτυχία, ὀφείλεται κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος εἰς τὴν ὀλιγωρίαν τινῶν ἡθοποιῶν καὶ εἰς τὴν ἀκατάλληλον τῶν προσώπων διανομήν.

Πολὺν κρότον ἐνεποίησεν ἐσχάτως κωμωδία τις πρωτότυπος ὁ Καραμπέλος, ἀλλὰ περὶ τούτου θέσωμεν φήμωτρον τῷ στόματι, καθόσον ἡ παράστασις ἐκείνη οὐδ' ὅλως τιμᾷ τὴν ἐπιτροπὴν.

Ἐν τούτοις, μεθ' ὅλας τὰς ἐλλείψεις τοῦ θεάτρου μας, εἶναι καθήκον παντὸς Ἑλλήνος νὰ ὑποστηρίξῃ ἠθικῶς τε καὶ ὕλικῶς αὐτὸ, μὴ προσέχων εἰς τὰ ἐπὶ τοῦ παρόντος κακῶς κείμενα, ἀλλ' ἀποβλέπων εἰς τὰς προσδοκώμενας ἐν τῷ μέλλοντι ὠφελείας.

Περαιίνοντες δὲ τὸν λόγον, εὐχόμεθα ἵνα ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις καὶ οἱ εὐποροὶ τῶν ὁμογενῶν σκεφθῶσι σπουδαίως περὶ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν σκηνῆς, καθ' ὅσον αὕτη, ὡς ἰδίῳις ὁμμασιν ἀντελήφθημεν κατὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει διατριβὴν τῆς Ἑλληνοδραματικῆς ἐταιρίας, εἶναι εἰς ἐκ τῶν κυριωτέρων μοχλῶν πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ ἐθνικοῦ καὶ πατριωτικοῦ φρονήματος ἐν ταῖς δούλαις ἑλληνικαῖς ἐπαρχίαις.

Ι. Χ. Κ.